

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា

លេខ:.....**០១២/១៧**..គ.ម.ក./ប្រក

ប្រកាស

ស្តីពី

ការដោះស្រាយវិវាទក្នុងវិស័យមូលបត្រ

*** * * * ***

ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
និងជាប្រធានគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩១៣/៩០៣ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៣ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/១២១៣/១៣៩៣ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៣ ស្តីពីការកែសម្រួល និងបំពេញបន្ថែមសមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៤១៦/៣៦៨ ចុះថ្ងៃទី០៤ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៦ ស្តីពីការកែសម្រួល និងបំពេញបន្ថែមសមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/១៨ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១០៧/០០១ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៧ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីមូលបត្ររដ្ឋ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១០០៧/០២៨ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៧ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៩៧ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៥៤ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៩ ស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន
- យោងតាមការអនុម័តនៃសម័យប្រជុំពេញអង្គរបស់គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជាថ្ងៃទី២២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៧

សម្រេច
ជំពូកទី ១
បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

ប្រការ ១.-

ប្រកាសនេះមានគោលបំណងកំណត់អំពីការផ្សះផ្សា និងការដោះស្រាយវិវាទក្នុងវិស័យមូលបត្រ ដែលធ្វើឡើងដោយគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា (គ.ម.ក.) អនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការ ជួញដូរមូលបត្រមហាជន។

ប្រការ ២.-

និយមន័យនៃពាក្យបច្ចេកទេសដែលប្រើប្រាស់ក្នុងប្រកាសនេះត្រូវបានកំណត់ក្នុងប្រការនេះ និងមាន នៅក្នុងសទ្ទានុក្រមដែលជាឧបសម្ព័ន្ធនៃច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន និងអនុក្រឹត្យ ស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន៖

- ច្បាប់ សំដៅដល់ច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន។
- ពាក្យបណ្តឹង សំដៅដល់ពាក្យបណ្តឹងសុំការផ្សះផ្សា ឬពាក្យបណ្តឹងសុំការដោះស្រាយវិវាទ អនុលោម តាមប្រកាសនេះ។
- ភាគីជម្លោះ សំដៅដល់ភាគីជម្លោះណាមួយ ឬភាគីជម្លោះទាំងសងខាងដែលកំពុងមានវិវាទ។
- វិវាទ ឬវិវាទក្នុងវិស័យមូលបត្រ សំដៅដល់គ្រប់ការទាមទារ ជម្លោះ ឬទំនាស់ពាក់ព័ន្ធនឹងមូលបត្រ ឬការផ្តល់សេវាក្នុងវិស័យមូលបត្រ។
- វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម សំដៅដល់មជ្ឈត្តករមួយនាក់ ឬមួយក្រុម ដែលបានចុះបញ្ជីនៅមជ្ឈមណ្ឌលជាតិ នៃមជ្ឈត្តការផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម ឬនៅក្រៅបញ្ជី។ ឈ្មោះមជ្ឈត្តករដែលទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលក្នុងវិស័យ មូលបត្រពី គ.ម.ក. អាចត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈតាមគេហទំព័ររបស់ គ.ម.ក. និង/ឬប្រព័ន្ធផ្សព្វ- ផ្សាយជាសាធារណៈផ្សេងទៀត។
- អនុក្រឹត្យ សំដៅដល់អនុក្រឹត្យស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការជួញដូរមូលបត្រ មហាជន។
- អ្នកផ្សះផ្សា សំដៅដល់មន្ត្រីរបស់ គ.ម.ក. ដែលត្រូវបានចាត់តាំង ដើម្បីផ្សះផ្សាវិវាទនៅក្នុងវិស័យ មូលបត្រ។
- អ្នកដោះស្រាយវិវាទ សំដៅដល់មន្ត្រីរបស់ គ.ម.ក. ដែលត្រូវបានចាត់តាំងដោយអគ្គនាយកនៃ គ.ម.ក. ដើម្បីដោះស្រាយវិវាទនៅក្នុងវិស័យមូលបត្រ។

ជំពូកទី ២
ពាក្យបណ្តឹងសុំការផ្សះផ្សា

ប្រការ ៣.-

ភាគីជម្លោះអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងសុំការផ្សះផ្សាជូនទៅ **គ.ម.ក.** តាមរយៈនាយកដ្ឋានកិច្ចការគតិយុត្ត នៃ **គ.ម.ក.** ។

ប្រការ ៤.-

ភាគីជម្លោះដែលដាក់ពាក្យបណ្តឹងត្រូវមានសមត្ថភាពដោយខ្លួនឯង ឬដោយអ្នកតំណាង ស្របតាមបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ និងក្រមរដ្ឋប្បវេណីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ប្រការ ៥.-

ពាក្យបណ្តឹងត្រូវបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់យ៉ាងហោចណាស់នូវចំណុចដូចខាងក្រោម៖

- ១- ឈ្មោះ ឬនាមករណ៍ និងអាសយដ្ឋានរបស់ភាគីជម្លោះ។
- ២- កម្មវត្ថុនៃបណ្តឹង និងខ្លឹមសារនៃការទាមទារ។
- ៣- អង្គហេតុ និងភ្ជាប់មកជាមួយនូវឯកសារពាក់ព័ន្ធ។

ក្នុងករណីចាំបាច់ នាយកដ្ឋានកិច្ចការគតិយុត្តអាចស្នើឱ្យភាគីជម្លោះផ្តល់នូវឯកសារ ឬព័ត៌មានបន្ថែម និងភ្ជាប់មកជាមួយនូវឯកសារបកប្រែជាភាសាខ្មែរ ក្នុងករណីឯកសារដើមជាភាសាបរទេស។

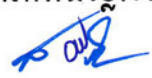
ករណីដែលពាក្យបណ្តឹងមានព័ត៌មានមិនគ្រប់គ្រាន់ ឬមិនសមស្រប នាយកដ្ឋានកិច្ចការគតិយុត្តត្រូវបង្គាប់ឱ្យកែតម្រូវចំណុចខ្លះក្នុងពាក្យបណ្តឹងនោះក្នុងរយៈពេល ៧ (ប្រាំពីរ) ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ គិតពីថ្ងៃអ្នកដាក់ពាក្យបណ្តឹងទទួលបានការជូនដំណឹងឱ្យកែតម្រូវនោះ។

ប្រការ ៦.-

ពាក្យបណ្តឹងត្រូវបានបដិសេធ ក្នុងករណីណាមួយដូចខាងក្រោម៖

- ១- កម្មវត្ថុនៃពាក្យបណ្តឹងមិនពាក់ព័ន្ធនឹងវិវាទក្នុងវិស័យមូលបត្រ។
- ២- ពាក្យបណ្តឹងដែលមានព័ត៌មានមិនគ្រប់គ្រាន់ ឬមិនសមស្រប។
- ៣- ពាក្យបណ្តឹងដែលអ្នកប្តឹងគ្មានសមត្ថភាព ឬមិនមានផលប្រយោជន៍ក្នុងវិវាទ។
- ៤- ពាក្យបណ្តឹងដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបទល្មើស។
- ៥- ពាក្យបណ្តឹងដែលកំពុង ឬត្រូវបានដោះស្រាយដោយមជ្ឈត្តការ ឬតុលាការ។
- ៦- សិទ្ធិប្តឹងត្រូវបានរលត់ដោយផុតអាជ្ញាយុកាល។

អគ្គនាយកនៃ **គ.ម.ក.** ត្រូវជូនដំណឹងអំពីការបដិសេធលើពាក្យបណ្តឹងនេះទៅភាគីជម្លោះដែលដាក់ពាក្យបណ្តឹង។

ប្រការ ៧.-

ករណីពាក្យបណ្តឹងត្រូវបានបំពេញត្រឹមត្រូវ និងគោរពតាមលក្ខខណ្ឌដូចមានចែងនៅក្នុងប្រកាសនេះ ការិយាល័យទទួលបន្ទុកដោះស្រាយវិវាទនៃនាយកដ្ឋានកិច្ចការគតិយុត្ត ដែលជាមជ្ឈមណ្ឌលដោះស្រាយវិវាទ ក្នុងវិស័យមូលបត្រ ត្រូវទាក់ទងទៅគ្រប់ភាគីជម្លោះ ដើម្បីឱ្យភាគីជម្លោះចុះកិច្ចព្រមព្រៀងផ្សះផ្សារវិវាទ ទៅតាម ទម្រង់ដែលកំណត់ដោយអគ្គនាយកនៃ **គ.ម.ក.** ។

មុនចាប់ផ្តើមដំណើរការផ្សះផ្សារ ភាគីជម្លោះត្រូវបង់កម្រៃសេវារដ្ឋបាល ដាក់ប្រាក់តម្កល់សម្រាប់ទូទាត់ សោហ៊ុយចំណាយផ្សេងៗនៅក្នុងដំណើរការផ្សះផ្សារ ព្រមទាំងបង់កម្រៃសេវាសម្រាប់អ្នកផ្សះផ្សារដូចមាន កំណត់នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនៃប្រកាសនេះ។ កម្រៃសេវារដ្ឋបាល ប្រាក់តម្កល់ និងកម្រៃសេវាសម្រាប់អ្នកផ្សះផ្សារ នេះត្រូវបង់ដោយភាគីជម្លោះក្នុងចំណែកស្មើៗគ្នា លើកលែងតែមានការព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះដោយភាគី ជម្លោះ។ ប៉ុន្តែករណីអ្នកដាក់ពាក្យបណ្តឹងជានិយោគិន កម្រៃសេវារដ្ឋបាល ប្រាក់តម្កល់ និងកម្រៃសេវាសម្រាប់ អ្នកផ្សះផ្សារនេះត្រូវជាបន្ទុកទាំងស្រុងរបស់ក្រុមហ៊ុនដែលទទួលបានអាជ្ញាប័ណ្ណពី **គ.ម.ក.** ។

**ជំពូកទី ៣
ភាគីជម្លោះ**

ប្រការ ៨.-

ភាគីជម្លោះមានសិទ្ធិដូចខាងក្រោម៖

- ១- រៀបរាប់អង្គហេតុ និងដាក់បន្ថែមឯកសារសំខាន់នានា។
- ២- លើកសំណូមពរ និងយោបល់ផ្សេងៗក្នុងដំណើរការនីតិវិធី។
- ៣- ស្នើសុំដាក់បញ្ចូលអ្នកបកប្រែភាសា ក្នុងករណីចាំបាច់។
- ៤- ស្នើសុំពន្យារពេលការផ្សះផ្សារ ឬការដោះស្រាយវិវាទ ដោយមានបញ្ជាក់មូលហេតុសមស្រប។
- ៥- ស្នើសុំថតចម្លងកំណត់ហេតុនៃលទ្ធផលផ្សះផ្សារ។
- ៦- សិទ្ធិផ្សេងទៀតដែលមានចែងក្នុងប្រកាសនេះ។

ប្រការ ៩.-

ភាគីជម្លោះមានកាតព្វកិច្ចដូចខាងក្រោម៖

- ១- ចូលរួមក្នុងនីតិវិធីនៃការផ្សះផ្សារ ឬដោះស្រាយវិវាទ ដោយមានភាពស្មោះត្រង់ សីលធម៌ និងអាកប្ប- កិរិយាសមរម្យ ព្រមទាំងអនុវត្តតាមវិធាននៃការផ្សះផ្សារ និងការដោះស្រាយវិវាទ។
- ២- សហការជាមួយអ្នកផ្សះផ្សារ ឬអ្នកដោះស្រាយវិវាទ និងភាគីជម្លោះផ្សេងទៀត។
- ៣- អនុវត្តនូវគ្រប់ចំណុចដែលបានព្រមព្រៀងនៅក្នុងការផ្សះផ្សារ ឬការដោះស្រាយវិវាទ។
- ៤- អនុវត្តយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់នូវខ្លឹមសារ និងលក្ខខណ្ឌនានាដែលបញ្ញត្តិនៅក្នុងប្រកាសនេះ។

ប្រការ ១០.-

ភាគីជម្លោះដែលប្តឹងទាមទារអាចដកពាក្យបណ្តឹងរបស់ខ្លួន ឬព្រមព្រៀងជាមួយភាគីជម្លោះម្ខាងទៀត ដកខ្លួនចេញពីការផ្សះផ្សា ឬការដោះស្រាយវិវាទបានគ្រប់ពេលវេលា ដោយត្រូវជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍ អក្សរទៅអគ្គនាយកនៃ **គ.ម.ក.** តាមរយៈការិយាល័យទទួលបន្ទុកដោះស្រាយវិវាទ។

ជំពូកទី ៤
ការផ្សះផ្សាវិវាទ
ផ្នែកទី ១
អ្នកផ្សះផ្សា

ប្រការ ១១.-

អ្នកផ្សះផ្សា ១ (មួយ) រូប ឬច្រើនរូប ប៉ុន្តែមិនត្រូវលើសពី ៣ (បី) រូប ត្រូវចាត់តាំងដោយអគ្គនាយកនៃ **គ.ម.ក.** តាមសំណើរបស់ប្រធានការិយាល័យទទួលបន្ទុកដោះស្រាយវិវាទ។

ប្រការ ១២.-

- អ្នកផ្សះផ្សាមានតួនាទី និងភារកិច្ចដូចខាងក្រោម៖
- ១- សាកសួរភាគីជម្លោះដើម្បីស្វែងរកចំណុចវិវាទ។
 - ២- កំណត់នូវចំណុចវិវាទ និងពិចារណាពីវិធីសាស្ត្រសម្រាប់ការផ្សះផ្សា។
 - ៣- បង្កភាពងាយស្រួលដល់ភាគីជម្លោះ ក្នុងការចរចាដោយសន្តិវិធី។
 - ៤- បង្កើតជម្រើសផ្សេងៗដែលជាដំណោះស្រាយសម្រាប់ឱ្យភាគីជម្លោះពិចារណាដើម្បីសះជា។
 - ៥- លើកទឹកចិត្ត និងជំរុញភាគីជម្លោះឈានទៅដល់ការព្រមព្រៀងគ្នាតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។
 - ៦- អនុវត្តមុខងារ និងភារកិច្ចដោយត្រឹមត្រូវ ស្របតាមក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ និងវិធាននៃការផ្សះផ្សា។
 - ៧- អនុវត្តតួនាទី និងភារកិច្ចផ្សេងទៀតដែលមានចែងក្នុងប្រកាសនេះ និងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធ។

ប្រការ ១៣.-

- អ្នកផ្សះផ្សាមានសិទ្ធិអំណាចដូចខាងក្រោម៖
- ១- រៀបចំកិច្ចប្រជុំផ្សះផ្សា ដោយអាចជួបប្រជុំជាមួយភាគីជម្លោះទាំងអស់ ឬជាមួយភាគីជម្លោះដាច់ ដោយឡែកពីគ្នា។
 - ២- ប្រមូលព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងវិវាទពីភាគីជម្លោះ។
 - ៣- ស្នើឱ្យមានអ្នកបកប្រែភាសា អ្នកជំនាញ និងបុគ្គលពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត ប្រសិនបើចាំបាច់។
 - ៤- ពន្យារពេលកិច្ចប្រជុំផ្សះផ្សា ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យភាគីជម្លោះអាចពិចារណាលើសំណើជាក់លាក់ណា មួយ ឬដើម្បីប្រមូលនូវរាល់ព័ត៌មាន ឬគំនិតយោបល់ផ្សេងៗ ក្នុងករណីចាំបាច់។
 - ៥- សិទ្ធិអំណាចផ្សេងទៀតដែលមានចែងក្នុងប្រកាសនេះ និងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធ។

ប្រការ ១៤.-

មិនអាចអនុវត្តមុខងារជាអ្នកផ្សះផ្សាបានឡើយ ប្រសិនបើអ្នកផ្សះផ្សានោះ៖

១- ជា ឬធ្លាប់ជាសហព័ទ្ធនៃភាគីជម្លោះ។

២- ជាញាតិលោហិតរហូតដល់ថ្នាក់ទី៤ ឬញាតិពន្ធរហូតដល់ថ្នាក់ទី៣ ឬអតីតញាតិពន្ធរហូតដល់ ថ្នាក់ទី៣ របស់ភាគីជម្លោះណាមួយ។

៣- ធ្លាប់ ឬកំពុងមានវិវាទនៅតុលាការជាមួយភាគីជម្លោះ។

៤- ជាបុគ្គលដែលមានផលប្រយោជន៍ក្នុងវិវាទ។

៥- ធ្លាប់ជាសាក្សី ឬជាអ្នកតំណាង ឬជាអ្នកជំនាញផ្តល់ប្រឹក្សាឱ្យភាគីជម្លោះ។

៦- ស្ថិតក្នុងស្ថានភាពណាមួយដែលលេចចេញនូវភាពលំអៀង ឬទំនាស់ផលប្រយោជន៍។

បុគ្គលដែលត្រូវបានចាត់តាំងជាអ្នកផ្សះផ្សាត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ទៅអគ្គនាយកនៃ **គ.ម.ក.** តាមរយៈ ការិយាល័យទទួលបន្ទុកដោះស្រាយវិវាទ នៅពេលមានភាពជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងស្ថានភាពណាមួយដូចមានចែង ក្នុងកថាខណ្ឌទី១ ខាងលើ។

ប្រការ ១៥.-

អគ្គនាយកនៃ **គ.ម.ក.** អាចចាត់តាំងអ្នកផ្សះផ្សាថ្មី តាមសំណើរបស់ប្រធានការិយាល័យទទួលបន្ទុក ដោះស្រាយវិវាទ ក្នុងករណីដូចខាងក្រោម៖

១- ករណីមានការស្នើសុំដកខ្លួនរបស់អ្នកផ្សះផ្សា ដោយសារមានកាលៈទេសៈណាមួយដូចមានចែងក្នុង កថាខណ្ឌទី១ នៃប្រការ ១៤ នៃប្រកាសនេះ។

២- ករណីមានការស្នើសុំផ្លាស់ប្តូរអ្នកផ្សះផ្សាពីភាគីជម្លោះ ដោយសារមានកាលៈទេសៈណាមួយដូច មានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី១ នៃប្រការ ១៤ នៃប្រកាសនេះ។

៣- ករណីមានកាលៈទេសៈណាមួយដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី១ នៃប្រការ ១៤ នៃប្រកាសនេះ ឬ ហេតុការណ៍ណាមួយដូចមានចែងក្នុងចំណុចទី១ នៃប្រការ ១៩ នៃប្រកាសនេះ។

ផ្នែកទី ២

ដំណើរការនីតិវិធី និងការបញ្ចប់ការផ្សះផ្សា

ប្រការ ១៦.-

អ្នកផ្សះផ្សាត្រូវអញ្ជើញភាគីជម្លោះទាំងអស់តាមរយៈលិខិតជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬតាមមធ្យោបាយ ទំនាក់ទំនងផ្សេងទៀតតាមការចាំបាច់ ឱ្យចូលរួមនៅក្នុងដំណើរការផ្សះផ្សា តាមកាលបរិច្ឆេទ និងទីកន្លែង ដែលបានកំណត់ដោយអ្នកផ្សះផ្សា។ ប្រសិនបើភាគីជម្លោះមិនបានចូលរួមក្នុងដំណើរការផ្សះផ្សាតាមការ អញ្ជើញទេ អ្នកផ្សះផ្សាត្រូវធ្វើការអញ្ជើញជាលើកទី២ និងបន្តបន្ទាប់ទៅតាមការចាំបាច់។

ប្រការ ១៧.-

កិច្ចប្រជុំផ្សះផ្សាត្រូវធ្វើឡើងដោយសម្ងាត់ ហើយមានតែអ្នកផ្សះផ្សា និងភាគីជម្លោះតែប៉ុណ្ណោះត្រូវ បានអនុញ្ញាតឱ្យមានវត្តមាននៅក្នុងកិច្ចប្រជុំផ្សះផ្សានេះ។

អ្នកបកប្រែភាសា និងអ្នកជំនាញអាចមានវត្តមាននៅក្នុងនីតិវិធីផ្សះផ្សា ប្រសិនបើអ្នកផ្សះផ្សាយល់ថា អាចជួយដល់ដំណើរការផ្សះផ្សាបាន។ អ្នកបកប្រែ និងអ្នកជំនាញទាំងនោះត្រូវចុះកិច្ចព្រមព្រៀងរក្សាការ សម្ងាត់ទៅតាមទម្រង់ដែលកំណត់ដោយអគ្គនាយកនៃ **គ.ម.ក.** ។

អ្នកផ្សះផ្សាអាចជួបប្រជុំជាមួយភាគីជម្លោះទាំងអស់ ឬជាមួយភាគីជម្លោះដាច់ដោយឡែកពីគ្នា ដោយ ផ្តល់ពេលវេលាសមស្របដល់ភាគីជម្លោះ និងត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុ។ កំណត់ហេតុនេះត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយ អ្នកផ្សះផ្សា និងត្រូវចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតម្រាមដៃដោយភាគីជម្លោះ។

ការផ្សះផ្សាត្រូវប្រើភាសាខ្មែរ លើកលែងមានការយល់ព្រមប្រើប្រាស់ភាសាផ្សេងដោយអ្នកផ្សះផ្សា។

ប្រការ ១៨.-

ប្រសិនបើភាគីជម្លោះណាមួយមិនបានមកបង្ហាញខ្លួនចំនួន ២ (ពីរ) លើកជាប់ៗគ្នានៅក្នុងដំណើរការ ផ្សះផ្សាដោយគ្មានមូលហេតុសមរម្យ ការផ្សះផ្សានេះអាចចាត់ទុកថាមិនសះជា។

ប្រការ ១៩.-

នីតិវិធីនៃការផ្សះផ្សាត្រូវផ្អាក ឬបង្កប់ ពេលមានហេតុណាមួយដូចខាងក្រោម៖

- ១- ការដកខ្លួន ការផ្លាស់ប្តូរ ការបាត់បង់សមត្ថភាព ឬមរណភាពរបស់អ្នកផ្សះផ្សា លើកលែងករណី អ្នកផ្សះផ្សាមានចំនួនច្រើន ហើយអាចបន្តនីតិវិធីផ្សះផ្សាបាន។
- ២- ការបាត់បង់សមត្ថភាព ឬមរណភាព របស់ភាគីជម្លោះ។
- ៣- ការរំលត់នីតិបុគ្គលដែលជាភាគីជម្លោះដោយការរួមបញ្ចូលគ្នា។
- ៤- ករណីប្រធានសក្តិ។
- ៥- ករណីផ្សេងទៀតដែលអគ្គនាយកនៃ **គ.ម.ក.** យល់ថាប៉ះពាល់ដល់ដំណើរការផ្សះផ្សា។

រយៈពេលនៃការផ្សះផ្សាដូចមានចែងក្នុងប្រការ ២១ នៃប្រកាសនេះ ត្រូវផ្អាក ឬបង្កប់រហូតដល់ពេល ដែលនីតិវិធីនៃការផ្សះផ្សាត្រូវចាប់ផ្តើមឡើងវិញ។

ប្រការ ២០.-

ការផ្សះផ្សាត្រូវបញ្ចប់ ក្នុងករណីដូចខាងក្រោម៖

- ១- ភាគីជម្លោះសះជានឹងគ្នា។
- ២- ភាគីជម្លោះបានព្រមព្រៀងគ្នាដកខ្លួនចេញពីការផ្សះផ្សា។
- ៣- ភាគីជម្លោះដែលប្តឹងទាមទារបានដកពាក្យបណ្តឹងវិញ។
- ៤- ភាគីជម្លោះទាំងអស់មិនមកចូលរួមក្នុងការផ្សះផ្សា ២ (ពីរ) ឬច្រើនដង ដោយគ្មានមូលហេតុ។
- ៥- អ្នកផ្សះផ្សា និងភាគីជម្លោះ ព្រមព្រៀងគ្នាបញ្ចប់ការផ្សះផ្សា ក្នុងករណីយល់ឃើញថាវិវាទមិនអាច ធ្វើការផ្សះផ្សាទៅទៀតបាន។
- ៦- ភាគីជម្លោះបំពានធ្ងន់ធ្ងរចំពោះបញ្ញត្តិដែលមានចែងក្នុងប្រកាសនេះ។
- ៧- ភាគីជម្លោះបានទទួលមរណភាព ឬបានរំលត់នីតិបុគ្គល ហើយគ្មានអ្នកទទួលបន្ទុកសិទ្ធិ និង កាតព្វកិច្ចដែលជាកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹង។

ប្រការ ២១.-

ដំណើរការនៃការផ្សះផ្សាត្រូវបញ្ចប់ក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរ ៩០ (កៅសិប) ថ្ងៃ គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលអ្នកផ្សះផ្សាត្រូវបានចាត់តាំងដោយអគ្គនាយកនៃ **គ.ម.ក.** លើកលែងករណីដូចខាងក្រោម៖

១- មានហេតុណាមួយដូចបញ្ញត្តិក្នុងប្រការ ១៩ នៃប្រកាសនេះ ឬ

២- មានការសម្រេចរបស់អគ្គនាយកនៃ **គ.ម.ក.** តាមសំណើសុំពន្យារពេលរបស់អ្នកផ្សះផ្សា ឬសំណើសុំពន្យារពេលតាមការព្រមព្រៀងរបស់ភាគីជម្លោះ។

ប្រការ ២២.-

ការព្រមព្រៀងរបស់ភាគីជម្លោះដែលធ្វើឡើងនៅចំពោះមុខអ្នកផ្សះផ្សា ជាការព្រមព្រៀងដែលមានអានុភាពអនុវត្ត។

ភាគីជម្លោះអាចព្រមព្រៀងគ្នារៀបចំកិច្ចព្រមព្រៀងសះជាដាច់ដោយឡែកនៅចំពោះមុខអ្នកផ្សះផ្សាដោយបញ្ចូលនូវខសន្យា និងលក្ខខណ្ឌផ្សេងៗបន្ថែមទៀតបាន។

ប្រការ ២៣.-

ចំពោះចំណុចនៃវិវាទដែលភាគីជម្លោះមិនបានព្រមព្រៀងគ្នា ត្រូវចាត់ទុកថាមិនសះជា។ អ្នកផ្សះផ្សាត្រូវរៀបចំធ្វើកំណត់ហេតុមិនសះជា ដោយបញ្ជាក់ពីចំណុចមិនសះជា មូលហេតុ និងព័ត៌មានចាំបាច់ផ្សេងទៀត។ កំណត់ហេតុមិនសះជាត្រូវមានកាលបរិច្ឆេទត្រឹមត្រូវ និងចុះហត្ថលេខាដោយអ្នកផ្សះផ្សា ហើយត្រូវចម្លងជូនគ្រប់ភាគីជម្លោះ។

ភាគីជម្លោះអាចប្តឹងទៅវេទិកាដោះស្រាយវិវាទរបស់ **គ.ម.ក.** តាមនីតិវិធីដូចមានបញ្ញត្តិក្នុងជំពូកទី៥ នៃប្រកាសនេះ ឬទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ឬតុលាការមានសមត្ថកិច្ច ចំពោះចំណុចមិនសះជា។ អាជ្ញាយុកាលនៃបណ្តឹងទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ឬតុលាការមានសមត្ថកិច្ច មានរយៈពេល ៩០ (កៅសិប) ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃភាគីជម្លោះទទួលបានកំណត់ហេតុមិនសះជា ពុំនោះទេ សិទ្ធិប្តឹងនេះនឹងត្រូវបាត់បង់។

ជំពូកទី ៥

ការដោះស្រាយវិវាទ

ផ្នែកទី ១

ពាក្យបណ្តឹងសុំការដោះស្រាយវិវាទ

ប្រការ ២៤.-

ភាគីជម្លោះដែលមិនសះជាក្នុងការផ្សះផ្សាដូចមានចែងក្នុងជំពូកទី ៤ ខាងលើ អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងសុំការដោះស្រាយវិវាទជូនទៅ **គ.ម.ក.** តាមរយៈការិយាល័យទទួលបន្ទុកដោះស្រាយវិវាទ។

ប្រការ ២៥.-

ពាក្យបណ្តឹងត្រូវបានបដិសេធ ក្នុងករណីណាមួយដូចខាងក្រោម៖

១- កម្មវត្ថុនៃបណ្តឹងមិនអាចគិតជាប្រាក់បាន។

២- កម្មវត្ថុនៃបណ្តឹងមានតម្លៃលើសពី ៤០០.០០០.០០០ (បួនរយលាន) រៀល លើកលែងតែភាគីជម្លោះ ព្រមព្រៀងជាឯកច្ឆន្ទកម្រិតតម្លៃកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹងមិនឱ្យលើសពី ៤០០.០០០.០០០ (បួនរយលាន) រៀលវិញ។

៣- ពាក្យបណ្តឹងដែលកំពុង ឬត្រូវបានដោះស្រាយដោយមជ្ឈត្តការ ឬតុលាការ។

៤- វិវាទដែលមានរយៈពេលលើសពី ៩០ (កៅសិប) ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃភាគីជម្លោះទទួលបានកំណត់ហេតុ មិនសះជាដូចមានចែងក្នុងប្រការ ២៣ នៃប្រកាសនេះ។

ប្រការ ២៦.-

មុនចាប់ផ្តើមដំណើរការដោះស្រាយវិវាទ ភាគីជម្លោះត្រូវចុះកិច្ចព្រមព្រៀងដោះស្រាយវិវាទតាមទម្រង់ កំណត់ដោយអគ្គនាយកនៃ **គ.ម.ក.** និងត្រូវបង់កម្រៃសេវារដ្ឋបាល ដាក់ប្រាក់តម្កល់សម្រាប់ទូទាត់សោហ៊ុយ ចំណាយផ្សេងៗនៅក្នុងដំណើរការដោះស្រាយវិវាទ ព្រមទាំងបង់កម្រៃសេវាសម្រាប់អ្នកដោះស្រាយវិវាទដូច មានកំណត់នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនៃប្រកាសនេះ។ កម្រៃសេវារដ្ឋបាល ប្រាក់តម្កល់ និងកម្រៃសេវាសម្រាប់អ្នក ដោះស្រាយវិវាទនេះ ត្រូវបង់ដោយភាគីជម្លោះក្នុងចំណែកស្មើៗគ្នា លើកលែងតែមានការព្រមព្រៀងផ្សេងពី នេះដោយភាគីជម្លោះ។

ផ្នែកទី ២

អ្នកដោះស្រាយវិវាទ

ប្រការ ២៧.-

អ្នកដោះស្រាយវិវាទ ១ (មួយ) រូប ឬ ៣ (បី) រូប ត្រូវចាត់តាំងដោយអគ្គនាយកនៃ **គ.ម.ក.** តាម សំណើរបស់ប្រធានការិយាល័យទទួលបន្ទុកដោះស្រាយវិវាទ។ ក្នុងករណីការដោះស្រាយវិវាទធ្វើឡើងដោយ អ្នកដោះស្រាយវិវាទ ៣ (បី) រូប អគ្គនាយកនៃ **គ.ម.ក.** ត្រូវចាត់តាំងអ្នកដោះស្រាយវិវាទ ១ (មួយ) រូប ធ្វើជាប្រធានក្រុម។ អ្នកផ្សះផ្សាអាចត្រូវបានចាត់តាំងជាអ្នកដោះស្រាយវិវាទចំពោះករណីវិវាទដែលខ្លួន ធ្លាប់ផ្សះផ្សា។

ការិយាល័យទទួលបន្ទុកដោះស្រាយវិវាទត្រូវជូនដំណឹងអំពីឈ្មោះ និងព័ត៌មានចាំបាច់ពាក់ព័ន្ធនឹង អ្នកដោះស្រាយវិវាទ ឬក្រុមអ្នកដោះស្រាយវិវាទដល់គ្រប់ភាគីជម្លោះទាំងអស់។

ប្រការ ២៨.-

អ្នកដោះស្រាយវិវាទមានតួនាទី និងភារកិច្ចដូចខាងក្រោម៖

- ១- រៀបចំវេទិកាដោះស្រាយវិវាទ។
- ២- កំណត់នូវចំណុចវិវាទដែលត្រូវដោះស្រាយឱ្យបានច្បាស់លាស់។
- ៣- បង្កភាពងាយស្រួលឱ្យភាគីជម្លោះឈានទៅរកការសះជា។
- ៤- អនុវត្តមុខងារ និងភារកិច្ចដោយត្រឹមត្រូវតាមក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ និងវិធាននៃការដោះស្រាយ វិវាទ។

៥- ចេញសេចក្តីសម្រេចលើវិវាទ។

៦- អនុវត្តតួនាទី និងភារកិច្ចផ្សេងទៀត ដែលមានចែងក្នុងប្រកាសនេះ និងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធ។

ប្រការ ២៩.-

អ្នកដោះស្រាយវិវាទមានសិទ្ធិអំណាចដូចខាងក្រោម៖

១- ប្រមូលរាល់ឯកសារ និងព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធដែលទទួលបានក្នុងដំណើរការផ្សះផ្សា។

២- ប្រមូលព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត តាមការចាំបាច់។

៣- តម្រូវឱ្យមានអ្នកបកប្រែភាសា និងអ្នកជំនាញ ប្រសិនបើចាំបាច់។

៤- សិទ្ធិអំណាចផ្សេងទៀតដែលមានចែងក្នុងប្រកាសនេះ និងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធ។

ប្រការ ៣០.-

មិនអាចអនុវត្តមុខងារជាអ្នកដោះស្រាយវិវាទបានឡើយ ប្រសិនបើអ្នកដោះស្រាយវិវាទនោះស្ថិតក្នុង កាលៈទេសៈណាមួយដូចមានចែងក្នុងចំណុចទី១ ដល់ចំណុចទី៦ នៃប្រការ ១៤ នៃប្រកាសនេះ។

បុគ្គលដែលត្រូវបានចាត់តាំងជាអ្នកដោះស្រាយវិវាទ ត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ទៅអគ្គនាយកនៃ គ.ម.ក. និងភាគីជម្លោះ នៅពេលមានភាពជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងស្ថានភាពណាមួយដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី១ ខាងលើ តាមរយៈការិយាល័យទទួលបន្ទុកដោះស្រាយវិវាទ។ បន្ទាប់ពីបានដឹង ឬទទួលបានដំណឹងអំពីភាព ជាប់ពាក់ព័ន្ធនេះ អគ្គនាយកនៃ គ.ម.ក. អាចចាត់តាំងអ្នកដោះស្រាយវិវាទថ្មី។

ប្រការ ៣១.-

ករណីមានការស្នើសុំដកខ្លួនពីអ្នកដោះស្រាយវិវាទ ឬមានការស្នើសុំផ្លាស់ប្តូរអ្នកដោះស្រាយវិវាទ ពីភាគីជម្លោះ ដោយសារមានកាលៈទេសៈណាមួយដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី១ នៃប្រការ ៣០ នៃប្រកាសនេះ ឬហេតុការណ៍ណាមួយដូចមានចែងក្នុងចំណុចទី១ នៃប្រការ ៣៤ នៃប្រកាសនេះ អគ្គនាយកនៃ គ.ម.ក. អាចចាត់តាំងអ្នកដោះស្រាយវិវាទថ្មី តាមសំណើរបស់ប្រធានការិយាល័យទទួលបន្ទុកដោះស្រាយវិវាទ ក្នុង រយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ ដោយគិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទសម្រេចផ្លាស់ប្តូរអ្នកដោះស្រាយវិវាទ។

ផ្នែកទី ៣

ដំណើរការនីតិវិធី និងការបញ្ចប់ការដោះស្រាយវិវាទ

ប្រការ ៣២.-

អ្នកដោះស្រាយវិវាទត្រូវអញ្ជើញភាគីជម្លោះទាំងអស់ឱ្យចូលរួមនៅក្នុងវេទិកាដោះស្រាយវិវាទ តាម កាលបរិច្ឆេទ និងទីកន្លែងដែលបានកំណត់ដោយអ្នកដោះស្រាយវិវាទ តាមរយៈលិខិតជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬមធ្យោបាយទំនាក់ទំនងផ្សេងទៀត។ ប្រសិនបើភាគីជម្លោះមិនបានចូលរួមក្នុងវេទិកាដោះស្រាយវិវាទតាម ការអញ្ជើញ អ្នកដោះស្រាយវិវាទអាចអញ្ជើញជាលើកទី២។

ប្រការ ៣៣.-

វេទិកាដោះស្រាយវិវាទត្រូវធ្វើឡើងដោយសម្ងាត់ ហើយមានតែអ្នកដោះស្រាយវិវាទ និងភាគីជម្លោះ តែប៉ុណ្ណោះត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យមានវត្តមាននៅក្នុងវេទិកានេះ។

ការដោះស្រាយវិវាទត្រូវប្រើភាសាខ្មែរ លើកលែងតែមានការយល់ព្រមប្រើប្រាស់ភាសាផ្សេងដោយ អ្នកដោះស្រាយវិវាទ។

អ្នកបកប្រែភាសា អ្នកជំនាញ មេធាវី សាក្សី និងបុគ្គលពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត អាចមានវត្តមាននៅក្នុង នីតិវិធីដោះស្រាយវិវាទ ប្រសិនបើអ្នកដោះស្រាយវិវាទយល់ថាចាំបាច់។ បុគ្គលដែលចូលរួមទាំងអស់នេះត្រូវ ចុះកិច្ចព្រមព្រៀងរក្សាការសម្ងាត់ ទៅតាមទម្រង់ដែលកំណត់ដោយអគ្គនាយកនៃ **គ.ម.ក.** ។

ប្រការ ៣៤.-

នីតិវិធីនៃការដោះស្រាយវិវាទត្រូវផ្អាក ឬបង្អង់ ពេលមានហេតុណាមួយដូចខាងក្រោម៖

- ១- ការដកខ្លួន ការផ្លាស់ប្តូរ ការបាត់បង់សមត្ថភាព ឬមរណភាព របស់អ្នកដោះស្រាយវិវាទ។
- ២- កាលៈទេសៈ ឬហេតុណាមួយដូចមានចែងក្នុងចំណុចទី២ ដល់ចំណុចទី៥ នៃប្រការ ១៩ នៃប្រកាស នេះ។

រយៈពេលនៃការដោះស្រាយវិវាទដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៣៦ នៃប្រកាសនេះ ត្រូវផ្អាក ឬបង្អង់រហូត ដល់ពេលដែលនីតិវិធីនៃការដោះស្រាយវិវាទត្រូវចាប់ផ្តើមឡើងវិញ។

ប្រការ ៣៥.-

ការដោះស្រាយវិវាទត្រូវបញ្ចប់ក្នុងករណីដូចខាងក្រោម៖

- ១- អ្នកដោះស្រាយវិវាទបានចេញសេចក្តីសម្រេចចំពោះវិវាទ។
- ២- ភាគីជម្លោះសះជានឹងគ្នាមុនពេលអ្នកដោះស្រាយវិវាទចេញសេចក្តីសម្រេច។
- ៣- ភាគីជម្លោះព្រមព្រៀងគ្នាដកខ្លួនចេញពីការដោះស្រាយវិវាទ។
- ៤- ភាគីជម្លោះបំពានធ្ងន់ធ្ងរចំពោះបញ្ញត្តិដែលមានចែងក្នុងប្រកាសនេះ។
- ៥- ភាគីជម្លោះបានទទួលមរណភាព ឬបានរំលត់នីតិបុគ្គលហើយគ្មានអ្នកទទួលបន្ទុកសិទ្ធិ និង កាតព្វកិច្ចដែលជាកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹង។

ប្រការ ៣៦.-

អ្នកដោះស្រាយវិវាទត្រូវបញ្ចប់ការដោះស្រាយវិវាទក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរ ៤៥ (សែសិបប្រាំ) ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលអ្នកដោះស្រាយវិវាទត្រូវបានចាត់តាំង លើកលែងករណីដូចខាងក្រោម៖

- ១- មានហេតុណាមួយដូចបញ្ញត្តិក្នុងប្រការ ៣៤ នៃប្រកាសនេះ ឬ
- ២- មានការសម្រេចរបស់អគ្គនាយកនៃ **គ.ម.ក.** តាមសំណើសុំពន្យារពេលរបស់អ្នកដោះស្រាយវិវាទ ឬសំណើសុំពន្យារពេលតាមការព្រមព្រៀងរបស់ភាគីជម្លោះ។

ប្រការ ៣៧.-

ក្នុងការចេញសេចក្តីសម្រេច អ្នកដោះស្រាយវិវាទអាចសម្រេចពីវិវាទ៖

- ១- តាមការស្រុះស្រួលរបស់ភាគីជម្លោះ។
- ២- តាមភាពសមហេតុផល សមធម៌ ឬឧត្តមានុវត្តក្នុងវិស័យមូលបត្រ។
- ៣- តាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិជាធរមានដែលយល់ថាអាចអនុវត្តបានចំពោះកម្មវត្ថុនៃវិវាទ។

ប្រការ ៣៨.-

អ្នកដោះស្រាយវិវាទត្រូវចេញសេចក្តីសម្រេចជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដោយបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ នូវចំណុចដូចខាងក្រោម៖

- ១- អត្តសញ្ញាណភាគីជម្លោះ
- ២- អង្គហេតុ និងចំណុចវិវាទ
- ៣- សំអាងហេតុ
- ៤- ការសម្រេចសេចក្តី
- ៥- សំណង សោហ៊ុយចំណាយផ្សេងៗ និងភាគីដែលត្រូវទទួលរ៉ាប់រងបន្ទុកចំណាយ
- ៦- កាលបរិច្ឆេទដែលភាគីជម្លោះត្រូវអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរបស់អ្នកដោះស្រាយវិវាទ
- ៧- កាលបរិច្ឆេទចេញសេចក្តីសម្រេច

៨- ហត្ថលេខារបស់អ្នកដោះស្រាយវិវាទ ឬក្រុមអ្នកដោះស្រាយវិវាទ។ ក្នុងករណីអ្នកដោះស្រាយវិវាទណាម្នាក់ក្នុងចំណោមក្រុមអ្នកដោះស្រាយវិវាទមានធុរៈក្នុងការចុះហត្ថលេខាលើសេចក្តីសម្រេច អ្នកដោះស្រាយវិវាទផ្សេងទៀត ត្រូវចុះហត្ថលេខា ដោយចុះនិទ្ទេសអំពីហេតុដែលអ្នកដោះស្រាយវិវាទនោះមិនអាចចុះហត្ថលេខាបាន។

ចំពោះក្រុមអ្នកដោះស្រាយវិវាទ សេចក្តីសម្រេចត្រូវធ្វើដោយសម្លេងភាគច្រើន។

ប្រការ ៣៩.-

សេចក្តីសម្រេចត្រូវបញ្ជូនទៅឱ្យភាគីជម្លោះក្នុងអំឡុងពេល ៧ (ប្រាំពីរ) ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលចេញសេចក្តីសម្រេចនោះ។

សេចក្តីសម្រេចដែលចេញដោយអ្នកដោះស្រាយវិវាទ ចងកាតព្វកិច្ចអនុវត្តចំពោះភាគីជម្លោះដែលជាប្រតិបត្តិករ ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ ក្រុមហ៊ុនសមភាគិកណ្តាល ក្រុមហ៊ុនឈ្នួញជើងសាឧបករណ៍និស្សន្ទ ក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយលក់មូលបត្រ និងបុគ្គលផ្សេងទៀតដែលទទួលបានការអនុញ្ញាត អាជ្ញាបណ្ណ ឬការទទួលស្គាល់ពី គ.ម.ក. ។

ភាគីជម្លោះដែលជានិយោគិនត្រូវជូនដំណឹងបញ្ជាក់ពីការយល់ព្រម ឬមិនយល់ព្រមអនុវត្តសេចក្តីសម្រេច ក្នុងរយៈពេល ១០ (ដប់) ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ គិតចាប់ពីថ្ងៃទទួលបានសេចក្តីសម្រេចនោះ។ ករណីភាគីជម្លោះនេះយល់ព្រមអនុវត្តសេចក្តីសម្រេច ភាគីជម្លោះទាំងអស់ត្រូវចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតម្រាមដៃលើកិច្ចព្រម-

ព្រៀងនៅចំពោះមុខអ្នកដោះស្រាយវិវាទយ៉ាងយូរក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ គិតចាប់ពីថ្ងៃដែល ភាគីជម្លោះជាវិនិយោគិនជូនដំណឹងពីការយល់ព្រមអនុវត្តសេចក្តីសម្រេច។

ប្រការ ៤០.-

ករណីភាគីជម្លោះជាវិនិយោគិនមិនយល់ព្រមអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរបស់អ្នកដោះស្រាយវិវាទ ភាគី ជម្លោះអាចប្តឹងទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ឬតុលាការមានសមត្ថកិច្ច។

ប្រតិបត្តិករ ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ ក្រុមហ៊ុនសមភាគីកណ្តាល ក្រុមហ៊ុនឈ្នួញជើងសាឌុបករណ៍និស្សន្ទ ក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយលក់មូលបត្រ និងបុគ្គលផ្សេងទៀតដែលទទួលបានការអនុញ្ញាត អាជ្ញាបណ្ណ ឬការទទួល ស្គាល់ពី **គ.ម.ក.** ដែលមិនយល់ព្រមអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរបស់អ្នកដោះស្រាយវិវាទ ក៏អាចប្តឹងទៅតុលាការ មានសមត្ថកិច្ច អនុលោមតាមមាត្រា៤៦ នៃច្បាប់ផងដែរ។

**ជំពូកទី ៦
បទប្បញ្ញត្តិផ្សេងៗ**

ប្រការ ៤១.-

ប្រតិបត្តិករ ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ ក្រុមហ៊ុនសមភាគីកណ្តាល ក្រុមហ៊ុនឈ្នួញជើងសាឌុបករណ៍និស្សន្ទ ក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយលក់មូលបត្រ និងបុគ្គលផ្សេងទៀតដែលទទួលបានការអនុញ្ញាត អាជ្ញាបណ្ណ ឬការទទួល- ស្គាល់ពី **គ.ម.ក.** ត្រូវមានខ្សែស្តីពីការដោះស្រាយវិវាទនៅក្នុងកិច្ចសន្យា កិច្ចព្រមព្រៀងអតិថិជន ឬកិច្ច- ព្រមព្រៀងផ្សេងៗទៀតដែលត្រូវធ្វើឡើងនៅក្នុងទំនាក់ទំនងអាជីវកម្មពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យមូលបត្រ។

ប្រការ ៤២.-

ត្រូវចាត់ទុកថាភាគីជម្លោះទទួលបានលិខិតអញ្ជើញ លិខិតជូនដំណឹង កំណត់ហេតុសះជា កំណត់- ហេតុមិនសះជា សេចក្តីសម្រេច ឬឯកសារពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗក្នុងដំណើរការផ្សះផ្សា និងដោះស្រាយវិវាទ ក្នុង ករណីបានប្រគល់លិខិតនោះឱ្យភាគីជម្លោះដោយផ្ទាល់ដៃ ឬប្រគល់ដល់កន្លែងធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ឬទីលំនៅ ឬ អាសយដ្ឋានប្រៃសណីយ៍។ ប្រសិនបើមកកន្លែងទាំងនោះមិនឃើញទេ ក្រោយពីការស្វែងរកយ៉ាងល្អិតល្អន់ រួចមក លិខិតនោះត្រូវចាត់ទុកថាបានទទួលដោយភាគីជម្លោះ ក្នុងករណីបានផ្ញើតាមរយៈលិខិតអនុសិដ្ឋ ឬ តាមមធ្យោបាយផ្សេងៗដែលផ្តល់ហេតុផលថា ពិតជាបានទំនៀមទម្រង់ប្រគល់លិខិតនោះទៅដល់កន្លែងប្រកប ពាណិជ្ជកម្ម ឬទីលំនៅ ឬអាសយដ្ឋានរបស់ភាគីជម្លោះដែលស្គាល់ចុងក្រោយបំផុត។

ប្រការ ៤៣.-

អ្នកផ្សះផ្សា អ្នកដោះស្រាយវិវាទ ភាគីជម្លោះ អ្នកបកប្រែភាសា អ្នកជំនាញ មេធាវី និងបុគ្គល ពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតក្នុងដំណើរការផ្សះផ្សា ឬដោះស្រាយវិវាទ ត្រូវរក្សាការសម្ងាត់នូវរាល់ព័ត៌មាន ការឆ្លើយឆ្លង

សារអេឡិចត្រូនិច រឿងរ៉ាវដែលបានពិភាក្សា សេចក្តីស្នើ កំណត់ហេតុ និងឯកសារពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ដោយមិនត្រូវបើកបង្ហាញ ឬបកស្រាយ ឬយកទៅផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ ទោះធ្វើឡើងតាមរយៈការនិយាយក្តី ឬការសំដែងក្តី ឬក្រោមរូបភាពណាមួយក៏ដោយ លើកលែងតែករណីដូចខាងក្រោម៖

- ១- មានការយល់ព្រមពីភាគីជម្លោះទាំងអស់។
- ២- តម្រូវដោយច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។
- ៣- ព័ត៌មាន ឬឯកសារទាំងនោះ មិនត្រូវបានបង្ហាញអត្តសញ្ញាណរបស់ភាគីជម្លោះទាំងអស់។
- ៤- សម្រាប់សិក្សាស្រាវជ្រាវ ឬស្ថិតិនៅ **គ.ម.ក.** ដោយមិនបង្ហាញអត្តសញ្ញាណរបស់ភាគីជម្លោះ។

ប្រការ ៤៤.-

មន្ត្រីរបស់ **គ.ម.ក.** អ្នកផ្សះផ្សា និងអ្នកដោះស្រាយវិវាទ ត្រូវរួចផុតពីការទទួលខុសត្រូវទាំងអស់នៅក្នុងការអនុវត្តតួនាទី ភារកិច្ច និងសិទ្ធិអំណាចដោយសុចរិត ផ្អែកតាមភាពស្មោះត្រង់ដូចមានចែងក្នុងប្រកាសនេះ និងបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

ប្រការ ៤៥.-

សេហ៊ុយចំណាយចំពោះអ្នកបកប្រែភាសា និងអ្នកជំនាញ ជាបន្ទុករបស់ភាគីជម្លោះដែលស្នើសុំ ឬជាបន្ទុករបស់ភាគីជម្លោះក្នុងចំណែកស្មើគ្នា ក្នុងករណីអ្នកផ្សះផ្សា ឬអ្នកដោះស្រាយវិវាទតម្រូវឱ្យមាន លើកលែងតែមានការព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះដោយភាគីជម្លោះ។

ជំពូកទី ៧
ទណ្ឌកម្ម

ប្រការ ៤៦.-

ករណីប្រតិបត្តិករ ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ ក្រុមហ៊ុនសមភាគីកណ្តាល ក្រុមហ៊ុនឈ្នួញដើងសាឧបករណ៍និស្សន្ទ ក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយលក់មូលបត្រ និងបុគ្គលផ្សេងទៀតដែលទទួលបានការអនុញ្ញាត អាជ្ញាប័ណ្ណ ឬការទទួលស្គាល់ពី **គ.ម.ក.** មិនអនុវត្តតាមកំណត់ហេតុសេះជា ឬសេចក្តីសម្រេចរបស់អ្នកដោះស្រាយវិវាទដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៣៩ នៃប្រកាសនេះ ឬកាតព្វកិច្ចដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៤៣ នៃប្រកាសនេះ ត្រូវទទួលបានពិន័យអន្តរការណ៍ពី **គ.ម.ក.** មិនលើសពីចំនួន ២០០.០០០.០០០ (ពីររយលាន) រៀល និង/ឬទណ្ឌកម្មរដ្ឋបាលពី **គ.ម.ក.** ដូចជា៖

- ១- ព្រមាន។
- ២- ដឹកនាំកែតម្រង។
- ៣- ដាក់លក្ខខណ្ឌ ឬកំហិតបន្ថែមលើអាជ្ញាប័ណ្ណ ការអនុញ្ញាត ឬការទទួលស្គាល់។
- ៤- ព្យួរ ឬដកហូតអាជ្ញាប័ណ្ណ ការអនុញ្ញាត ឬការទទួលស្គាល់។

ជំពូកទី ៨
អវសានប្បញ្ញត្តិ

ប្រការ ៤៧.-

គ.ម.ក. អាចចេញគោលការណ៍ណែនាំ ស្របតាមច្បាប់ អនុក្រឹត្យ និងប្រកាសនេះ ដើម្បីសម្រួលដល់ការយល់ដឹង និងការអនុវត្តតាមប្រកាសនេះ។

ប្រការ ៤៨.-

អគ្គនាយកនៃគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា ប្រធាននាយកដ្ឋានកិច្ចការគតិយុត្ត គ្រប់ប្រធាននាយកដ្ឋាន អង្គភាពស្ថិតនៅចំណុះឱ្យ **គ.ម.ក.** ប្រតិបត្តិករ ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ ក្រុមហ៊ុនសមភាគីកណ្តាល ក្រុមហ៊ុន ឈ្នួញជើងសាឧបករណ៍និស្សន្ទ ក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយលក់មូលបត្រ និងបុគ្គលពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ត្រូវទទួលបន្ទុកអនុវត្តប្រកាសនេះតាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន ចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី **១២** ខែ **កញ្ញា** ឆ្នាំ២០១៧
នាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
និងជាប្រធានគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា

បណ្ឌិតសភាចារ្យ អូន ព័ន្ធមុនីរ័ត្ន

- កន្លែងទទួល៖**
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
 - ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
 - ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
 - ក្រសួងយុត្តិធម៌
 - ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
 - អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល
 - ខុទ្ទកាល័យសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន**
 - នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
 - ខុទ្ទកាល័យឯកឧត្តម លោកជំទាវ ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
“ដើម្បីជូនជ្រាប”
 - ដូចប្រការ ៤៨
 - “ដើម្បីអនុវត្ត”
 - រាជកិច្ច
 - ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ឧបសម្ព័ន្ធប្រកាសលេខ ០១២/១៧ គ.ប.ក./ប្រក

ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៧
ស្តីពី

កម្រៃសេវារដ្ឋបាល ប្រាក់តម្កល់ និងកម្រៃសេវា
សម្រាប់អ្នកផ្សះផ្សា និងអ្នកដោះស្រាយវិវាទ
* * * * *

១. ប្រាក់តម្កល់សម្រាប់ការផ្សះផ្សា និងការដោះស្រាយវិវាទ

បន្ទាប់ពីចុះកិច្ចព្រមព្រៀងផ្សះផ្សាវិវាទ ភាគីជម្លោះត្រូវដាក់ប្រាក់តម្កល់រៀងខ្លួននៅការិយាល័យទទួលបន្ទុកដោះស្រាយវិវាទនៃ **គ.ប.ក.** ចំនួន ១.៥០០.០០០ (មួយលានប្រាំសែន) រៀល ដែលប្រាក់តម្កល់នេះសម្រាប់ធានាការទូទាត់ចំពោះសោហ៊ុយចំណាយផ្សេងៗ និងចំណាយឥតព្រាងទុកនៅក្នុងដំណើរការផ្សះផ្សា។ ប្រសិនបើក្រោយការទូទាត់ សោហ៊ុយចំណាយមានចំនួនតិចជាងប្រាក់តម្កល់ ប្រាក់តម្កល់ដែលនៅសល់ត្រូវប្រគល់ជូនភាគីជម្លោះ ក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរ ១៤ (ដប់បួន) ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ គិតពីថ្ងៃភាគីជម្លោះទទួលបានកំណត់ហេតុ។

ករណីភាគីជម្លោះមិនសះជាលើចំណុចណាមួយ ភាគីជម្លោះអាចប្តឹងទៅកាន់វេទិកាដោះស្រាយវិវាទរបស់ **គ.ប.ក.** ។ ភាគីជម្លោះត្រូវដាក់ប្រាក់តម្កល់ជាថ្មីម្តងទៀតរៀងខ្លួននៅការិយាល័យទទួលបន្ទុកដោះស្រាយវិវាទចំនួន ១.៥០០.០០០ (មួយលានប្រាំសែន) រៀល សម្រាប់ធានាការទូទាត់ចំពោះសោហ៊ុយចំណាយផ្សេងៗ និងចំណាយឥតព្រាងទុកនៅក្នុងដំណើរការដោះស្រាយវិវាទ។ ប្រសិនបើក្រោយការទូទាត់ សោហ៊ុយចំណាយមានចំនួនតិចជាងប្រាក់តម្កល់ ប្រាក់តម្កល់ដែលនៅសល់ត្រូវប្រគល់ជូនភាគីជម្លោះ ក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរ ១៤ (ដប់បួន) ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ គិតពីថ្ងៃភាគីជម្លោះទទួលបាន សេចក្តីសម្រេចដែលចេញដោយអ្នកដោះស្រាយវិវាទ។

ករណីប្រាក់តម្កល់សម្រាប់ការផ្សះផ្សា ឬការដោះស្រាយវិវាទ មិនអាចទូទាត់សោហ៊ុយចំណាយបាន ភាគីជម្លោះត្រូវទូទាត់សោហ៊ុយចំណាយបន្ថែមតាមជាក់ស្តែង។

២. កម្រៃសេវារដ្ឋបាលសម្រាប់ការផ្សះផ្សា ឬការដោះស្រាយវិវាទ

ភាគីជម្លោះត្រូវបង់កម្រៃសេវារដ្ឋបាលតាមកម្រិតនៃកម្រៃសេវាដែលត្រូវបានកំណត់ដូចខាងក្រោម៖

តម្លៃដែលជាកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹង (គិតជាប្រាក់រៀល)		កម្រិតនៃកម្រៃសេវា				
តិចជាង	៨០.០០០.០០០	១.០០០.០០០				
ចាប់ពី	៨០.០០០.០០០ ដល់ ១៦០.០០០.០០០	១.០០០.០០០	+	១,២៥%	នៃចំនួនដែល	៨០.០០០.០០០
ចាប់ពី	១៦០.០០០.០០១ ដល់ ២៤០.០០០.០០០	២.០០០.០០០			លើសពី	១៦០.០០០.០០០

ចាប់ពី	២៤០.០០០.០០១ ដល់ ៣២០.០០០.០០០	៣.០០០.០០០			២៤០.០០០.០០០
ចាប់ពី	៣២០.០០០.០០១ ដល់ ៤០០.០០០.០០០	៤.០០០.០០០			៣២០.០០០.០០០

ករណីតម្លៃដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទសម្រាប់ការផ្សះផ្សាលើសពី ៤០០.០០០.០០០ (បួនរយលាន) រៀល កម្រៃសេវារដ្ឋបាលត្រូវបានកំណត់យក ៦.៥០០.០០០ (ប្រាំមួយលានប្រាំសែន) រៀល។

៣. កម្រៃសេវាសម្រាប់អ្នកផ្សះផ្សា ឬអ្នកដោះស្រាយវិវាទ

កម្រៃសេវាសម្រាប់អ្នកផ្សះផ្សា ឬអ្នកដោះស្រាយវិវាទ ត្រូវកំណត់តាមកម្រិតអត្រាជាភាគរយដែលប្រែប្រួលទៅតាមតម្លៃនៃកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹង និងកំណត់ស្របតាមតារាងខាងក្រោម៖

តម្លៃដែលជាកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹង (គិតជាប្រាក់រៀល)		កម្រិតនៃកម្រៃសេវា			
គិតជាង	៨០.០០០.០០០	២.០០០.០០០			
ចាប់ពី	៨០.០០០.០០០ ដល់ ១៦០.០០០.០០០	២.០០០.០០០	១%	នៃចំនួនដែលលើសពី	៨០.០០០.០០០
ចាប់ពី	១៦០.០០០.០០១ ដល់ ២៤០.០០០.០០០	២.៨០០.០០០	០,៧%		១៦០.០០០.០០០
ចាប់ពី	២៤០.០០០.០០១ ដល់ ៣២០.០០០.០០០	៣.៣៦០.០០០	០,៥%		២៤០.០០០.០០០
ចាប់ពី	៣២០.០០០.០០១ ដល់ ៤០០.០០០.០០០	៣.៧៦០.០០០	០,៣%		៣២០.០០០.០០០

ករណីតម្លៃដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទសម្រាប់ការផ្សះផ្សាលើសពី ៤០០.០០០.០០០ (បួនរយលាន) រៀល កម្រៃសេវាសម្រាប់អ្នកផ្សះផ្សាត្រូវបានកំណត់យក ៤.៨០០.០០០ (បួនលានប្រាំបីសែន) រៀល។

ការគណនាអត្រានៃកម្រៃសេវាត្រូវបានគិតតាមរបៀបដូចខាងក្រោម៖

ឧទាហរណ៍ទី ១៖ ករណីដែលកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹងចំនួន ៩០.០០០.០០០ រៀល
 កម្រៃសេវាដែលទទួលបាន = ២.០០០.០០០ + (១០.០០០.០០០ X ១%)
 = ២.១០០.០០០ រៀល

ឧទាហរណ៍ទី ២៖ ករណីដែលកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹងចំនួន ២០០.០០០.០០០ រៀល
 កម្រៃសេវាដែលទទួលបាន = ២.៨០០.០០០ + (៤០.០០០.០០០ X ០,៧%)
 = ៣.០៨០.០០០ រៀល